

Nedeľa Božieho milosrdenstva

Katechéza (prezentácia):

2. slajd - Tento úžasný sviatok, Nedeľu Božieho milosrdenstva, slávime od roku 2000 v celej Cirkvi týždeň po nedeli Kristovho zmŕtvychvstania.

Je to deň veľkej Amnestie – deň, ktorý nám pripomína, že všetky naše omyly, pády, zlyhania, každá naša hanba, zlosť a neodpustenie bolo alebo ešte stále môže byť premožené jeho milosrdnou láskou. Všetko naše zlo, všetko bez výnimky sa utopí v mori Božieho milosrdenstva, ak mu to dovoľíme.

Zároveň je tento deň Ježišovým pozvaním pre nás. Ježiš chce, aby sme sa rovnako podieľali na diele jeho Lásky. **Chce aj nás naučiť odpúšťať.**

Ako na to a **čo to vôbec znamená?**

3. slajd - Odpustenie je záležitosťou tvojho rozhodnutia – nie je to vec pocitov, ale vôle. Skutočne odpustiť môžeš len vtedy, ak chceš, ak sa pre to rozhodneš.

Odpustenie býva niekedy ťažké. Mnoho ľudí odmieta odpustiť tým, ktorí im ublížili, lebo na to jednoducho nemajú dostatok síl alebo si myslia, že by sa tým zabudlo na krivdu, ktorá sa im stala. Odpustenie však nevyhnutne neznamená aj zabudnúť – ešte sa k tomu vrátíme.

Odpustenie je ohromným skutkom lásky, pretože je opakom pomsty. Možno si niekedy myslíme, že pomsta je vecou spravodlivosti, ale tak to nie je. Mnohokrát býva pomsta omnoho tvrdšia ako skutok, ktorý jej predchádzal. Pomsta je v skutočnosti výsledkom nenávisťi. Každý, kto sa chce pomstiť, zabudol, že Boh mu odpustil iné, často omnoho horšie veci. Pomsta znamená, že chceš to vziať do vlastných rúk, a tým vylučuješ Boha zo svojho života.

Odpustenie je proces. Niektoré veci sa nedajú odpustiť len tak. Veľké rany si vyžadujú čas na liečenie a proces uzdravovania. Na začiatok tejto cesty možno stačí povedať: „**Teraz ešte odpustiť nedokážem, ale raz možno áno. Teraz to nedokážem, ale aspoň chcem chcieť odpustiť.**“

4. slajd - Mt 18:23-35 Podobenstvo o nemilosrdnom sluhovi

“Preto sa nebeské kráľovstvo podobá kráľovi, ktorý sa rozhodol vyúčtovať so svojimi sluhami. Keď začal účtovať, priviedli mu jedného, ktorý bol dlžen desaťtisíc talentov. Ale

DIECÉZNY
katechetický úrad
SPIŠSKEJ DIECÉZY

pretože nemal skadiaľ vrátiť, pán rozkázal predať jeho aj jeho ženu aj deti i všetko, čo mal, a dlh splatiť. Vtedy mu sluha padol k nohám a na kolenách ho prosil: "Pozhovej mi a všetko ti vrátim." A pán sa nad sluhom zľutoval, prepustil ho a odpustil mu aj dlžobu. No len čo ten sluha vyšiel, stretol sa so svojim spolusluhom, ktorý mu dlhoval sto denárov. Chytil ho pod krk a kričal: "Vráť, čo mi dlhuješ!" Jeho spolusluha mu padol k nohám a prosil ho: "Pozhovej mi a dlžobu ti splatím." On však nechcel, ale odišiel a vrhol ho do žalára, kým dlh nesplatí.31 Keď jeho spolusluhovia videli, čo sa stalo, veľmi sa zarmútili. Išli a rozpovedali svojmu pánovi všetko, čo sa stalo. A tak si ho pán predvolal a povedal mu: "Zlý sluha, ja som ti odpustil celú dlžobu, pretože si ma prosil. Nemal si sa teda aj ty zľutovať nad svojim spolusluhom, ako som sa ja zľutoval nad tebou?" A rozhnevaný pán ho vydal mučiteľom, kým nesplatí celú dlžobu. Tak aj môj nebeský Otec urobí vám, ak neodpustíte zo srdca každý svojmu bratovi."

- denár: cca 1 drachma, 4 g striebra = 1 denár - denná mzda roľníka

- 1 talent = 6000 denárov – 30 kg striebra – vo vtedajšej dobe 20 ročná mzda pre nádenníka (dnes by sme povedali pracovníka na dohodu)

- 1 kg striebra = cca 650 € – priemerný údaj ceny striebra za r. 2021 – izlato.sk

- 1 talent = 650 € x 30 kg = 19 500€

- **10 000 talentov = 195 000 000€**

Kráľ odpustil svojmu sluhovi tak neuveriteľne obrovský dlh (normálne sa človek až pýta, čo ten sluha urobil s toľkými peniazmi). Nemal sa podľa vás aj on zľutovať nad svojim kolegom, ktorý mu proti tomu dlhoval len zanedbateľnú čiastku?

Koľkokrát zabúdame aj my, čo všetko bolo odpustené nám? Klamstvá, podvody, ohováranie, zákerné skutky, nenávisť, výsmech, sebecko, krádež...

Akoby sme teda my mohli čakať, že Boh bude milosrdný k nám, ak by sme neboli milosrdní my k iným?

Božie milosrdenstvo je nekonečné, ale, ako sa zdá, je limitované iba jednou drobnosťou – našim milosrdenstvom voči ostatným.

5. slajd - Niekoľko raz povedal, že

Kto sa prvý ospravedlní, je najstatočnejší.

Kto prvý odpustí, je najsilnejší.

Kto prvý zabudne, je najšťastnejší.

Povedzte svoj názor, súhlasíte s tým? – priestor pre diskusiu

6. slajd – 5 mýtov o odpustení:

Mýtus 1: Odpustím, ale nezabudnem.

Niektorí ľudia tvrdia, že odpúšťajú, ale zároveň s tým vyhlasujú, že na krivdu nikdy nezabudnú. Môže byť takéto tvrdenie prejavom odpustenia?

Je to rovnaké, ako sme už hovorili - tvárim sa, že som ti akože odpustil, ale spomienku si pevne strážim vo svojej mysli, aby som ti ju v pravej chvíli mohol šplechnúť do tváre. Jednoducho si to chcem poistiť a tak ťa držať v područí svojho neodpustenia.

Mýtus 2: Odpustiť znamená zabudnúť na to, čo sa stalo.

Zabudnúť na zlé veci, ktoré sa stali nie je jednoduché a nie vždy to ide len tak. Odpustenie je proces.

Niektorí si možno myslia, že odpustiť znamená správať sa tak, akoby sa nič nestalo, a to tiež nie je pravda. Takýto postoj je škodlivý, pretože človeku znemožňuje konfrontovať sa pravdivo s tým, čo sa stalo a s vlastným prežívaním. **Odpustenie nie je popretím toho, čo sa stalo. Odpustenie je však začiatkom procesu vnútorného uzdravovania.** Možno nikdy nezabudnem na to, čo sa stalo, ale ak som odpustil, bolesť postupne stráca svoju silu. A raz sa rana zahojí a ja pri spomienke na tú udalosť už necítim bolesť. To je moment, keď viem, že som vďaka odpusteniu dosiahol aj uzdravenie.

Mýtus 3: Keď odpustím, dám tým najavo, že daná osoba mi neublížila.

Niekedy si možno myslíme, že keď odpustíme, dávame tým najavo, že čo sa stalo, bolo zanedbateľné, bezvýznamné. Myslíme si, že to bude pre druhých znamenať, že nás to nebolí, že sa to nestalo, že nás to nezranilo. No my to chceme dať jasne najavo, a preto držíme neodpustenie „pevne vo svojich rukách“.

Odpustením však nepopierame ublíženie alebo krivdu. Práve naopak, uznávame tým veľkosť krivdy, ktorej sa voči nám ten človek dopustil. Prvým krokom k odpusteniu je uznať si bolesť. Najväčšia krivda, najväčšie zlo v dejinách ľudstva bolo ukrižovanie Božieho Syna. A Ježiš na kríži povedal: „*Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia*“ - tým vôbec nepopieral zlo, ktorého sa dopúšťali.

Mýtus 4: Odpustiť znamená ospravedlniť/schvaľovať skutky človeka, ktorý nám ublížil.

Odpustiť neznamená prehliadať krivdu, prižmúriť oči a schváliť skutky človeka, ktorý ublížil. To by nás viedlo k druhému extrému, že by sme radšej vinníka nenávideli, pretože takto by sa nám to zdalo spravodlivé. Preto samotné odpustenie neznamená schvaľovanie.

DIECÉZNY
katechetický úrad
SPIŠSKEJ DIECÉZY

Mýtus č. 5: Na to, aby som mohol odpustiť, potrebujem vedieť, prečo to ten človek urobil.

V decembri 1997 14-ročný Michael vpálil 11 guliek do skupinky študentiek, ktoré sa pred vyučovaním modlili na chodbe školy. Missy Jenkinsová ostala po jeho útoku pripútaná na vozík. Hoci dodnes nepozná odpoveď na otázku, prečo do nich Michael strelal, odpustila mu: „*Nenávidieť ho by nemalo zmysel, nenávisť mi nevráti schopnosť chodiť a okrem toho, ani Ježiš by sa takto nezachoval.*“

Možno niekedy aj my kladieme k odpusteniu podmienku porozumieť motívom osoby, ktorá nás zranila. Pravda je však taká, že môžeme odpustiť aj bez toho, aby sme zistili príčinu, prečo to ten človek urobil. Americký spisovateľ Philip Yancey raz napísal: „*Neodpustenie ma uväzní v minulosti a znemožní akúkoľvek zmenu. Neodpustením odovzdávam kontrolu nad svojím životom niekomu inému, svojmu nepriateľovi, a odsudzujem sa na znášanie trpkých dôsledkov krivdy, ktorú mi niekto spôsobil.*“

7. slajd – 3 prekážky k odpusteniu

Prekážka č. 1: Keď odpustím, stratím dôstojnosť. Odpustiť znamená utiecť z bitky bez boja (je to najmä mužský problém)

Boh od nás nikdy nežiada veci, ktoré by nás ponížovali alebo popierali našu dôstojnosť. Muži sa niekedy boja, že keď poprosia o odpustenie alebo odpustia, stratia tým kredit, ich autorita sa zmenší. **V skutočnosti je to však presne naopak.**

Prekážka č. 2: Odpustením strácam nárok na sebaľútosť (problém najmä žien)

Prehrávajú si v hlave fiktívne rozhovory s vinníkom, vrtajú sa v tom a nie sú ochotné to nechať tak. Podobá sa to chrobákovi, ktorý si pred sebou tlačí smradľavú guľôčku neodpustenia a nenávisť. A hoci to smrdí, je rád, že má aspoň niečo.

Prekážka č. 3: Odpustením strácam pocit morálnej nadradenosti a moc nad vinníkom.

Niekedy je prekážkou odpustenia to, že človek nie je pripravený vzdať sa moci, ktorú cíti voči osobe, ktorá ho zranila, nie je ochotný vzdať sa pocitu morálnej nadradenosti.

Ponecháva a utvrdzuje sa v **práve zotrvať v hneve.**

Myslí si, že neodpustenie mu dáva moc nad vinníkom. No opak je pravdou. Ten, kto neodpustil, necháva vinníkovi moc nad sebou a nemá vybudované dostatočné hranice.

Odpustiť znamená stať sa nezávislým, zriecť sa nároku na vymáhanie starých dlhov. To je skutočná sloboda.

8. slajd – Odpustenie a zmierenie

DIECÉZNY
katechetický úrad
SPIŠSKEJ DIECÉZY

Ľudia si niekedy **mýlia odpustenie so zmierením** a to ich niekedy tiež brzdí v odpustení. Myslia si, že odpustiť znamená znovu sa poddať človeku alebo robiť zo seba „fackovacieho panáka, a tak poskytnúť druhému možnosť zraniť ma.

Na odpustenie je potrebný jeden človek, kým na zmierenie dvaja. Odpustenie sa odohráva v mojom srdci. Je dôležité zapamätať si, že zmierenie nemusíme vždy dosiahnuť. Vidíme to aj na Bohu. Boh všetkým odpustil, ale nie celý svet sa s ním zmieril.

Neotvárajme svoje vnútro človeku, ktorý nám ublížil, kým nemáme istotu, že nesie zodpovednosť za svoj podiel problému. Ozajstné zmierenie nespočíva iba v slovách „*Je mi to ľúto*“, ale v zmene zmýšľania.

Pokojne môžeme dať tomu druhému jasne najavo, že **hoci sme mu odpustili, nemôžeme mu dôverovať, kým nepreukáže svoju dôveryhodnosť**, kým sa prizná k svojmu správaniu a zmení ho.

Odpustenie sa týka minulosti, kým zmierenie prítomnosti a budúcnosti. Pri človeku, ktorý popiera svoje chyby, to, že nám ublížil, alebo len povie, čo od neho chceme počuť, aby už mal pokoj bez snahy zmeniť sa, si musíme udržať hranice.

Ako teda odpustiť? Rekapitulácia v skratke...

- a. Uvedomme si, že odpustenie je poslušnosťou voči Ježišovej láske.
- b. Odpustenie nie je vecou emócií, ale rozhodnutia, je to rozhodnutie našej vôle.
- c. Ak je bolesť veľmi silná a myšlienky nás ženu k nenávisti, prosíme o milosť, aby sme dokázali **chcieť chcieť** odpustiť, aby sme sa dokázali zriecť túžby po pomste. Možno sme ešte v stave, že ani nechceme, ale skúsme sa modliť, aby sme začali tým, že budeme chcieť chcieť odpustiť.
- d. Modlime sa, modlime sa, modlime sa – odpustenie je proces, dajme Bohu čas, aby na nás pracoval.
- e. Poprosme Ducha Svätého, aby nám ukázal, ako sa on pozerá na vinníka.
- f. Keď sme už dokázali odpustiť, sme na ceste uzdravovania, bolesť z krivdy nezmizne preč. Rana sa však postupne zahojí a my budeme uzdravení.
- g. Ak sa nám napriek nášmu rozhodnutiu odpustiť vracajú pokušenia k nenávisti, skúsme sa zakaždým pomodliť za toho človeka, ktorý nám ublížil – aj Štefan sa modlil za tých, čo ho kameňovali a práve táto modlitba možno obrátila Šavla, ktorý tam vtedy stál tiež – Sk 7, 58 - 60

DIECÉZNY
katechetický úrad
SPIŠSKEJ DIECÉZY

9. slajd – Otázky na reflexiu:

1. Čo bolo pre teba nové v tejto katechéze? Čo ťa zaujalo najviac?
2. Zmenil sa nejaký tvoj pohľad na odpustenie?
3. Akú dôležitosť má odpustenie pre ľudí v tvojom okolí?
4. Napadol ti počas katechézy niekto, kto potrebuje tvoje odpustenie? Niekto, koho odpustenie potrebuješ ty?